

F. t. l. vedr. råstoffer

rede i dag i tilladelser til råstofindvinding med hjemmel i § 10, stk. 1, jf. lovens § 3.

Det foreslås dog, at det præciseres i selve lovteksten, at der også kan fastsættes vilkår, der tager sigte på at begrænse miljømæssige gener fra indvindingen, herunder fra behandling, knusning, sortering og intern transport på ejendommen indtil offentlig vej. Miljømæssige gener fra råstofindvinding er støv, støj, rystelser samt risiko for forurening fra brugen og oplagringen af olieprodukter samt kemikalier. Vilkår herom vil normalt blive fastlagt med udgangspunkt i de regler og vejledninger, som Miljøstyrelsen har udsendt herom.

Amtsrådene skal desuden som en del af de miljømæssige overvejelser ved udstedelse af tilladelser i henhold til § 7, jf. forslaget § 10, stk. 1, nr. 1, også tage stilling til hvilke vilkår, der skal gælde omkring eventuel modtagelse af fyldjord udefra, herunder om der skal være et forbud mod sådan modtagelse.

En anden fare for forurening skyldes, at de naturlige jordlag i råstofgraven er gennembrudt. Dette har man i flere tilfælde søgt at modvirke, ved at der i tilladelser til råstofindvinding er blevet fastsat vilkår om forbud mod tilførsel af gødning og pesticider på det efterbehandlede areal. Der er her tale om vilkår, der rækker videre end de egentlige efterbehandlingsvilkår, der må anses for opfyldt, når den fysiske efterbehandling er afsluttet og godkendt af amtsrådet som råstofmyndighed.

De nævnte vilkår griber tillige ind i driften af landbrugsejendomme, idet de begrænser den landbrugsmæssige drift, og de skal gælde uden tidsbegrænsning. Det kan derfor ikke udelukkes, at der vil kunne opstå situationer, hvor der ikke kan meddeles tilladelse til råstofindvinding efter § 7a, stk. 4, i landbrugsloven – og at der i konsekvens heraf ikke kan meddeles tilladelse til råstofindvinding efter råstofloven.

Det har hidtil været tvivlsomt, om der var hjemmel i råstofloven til at fastsætte vilkår om anvendelse af arealer, efter at efterbehandlingen var godkendt. Ved en dom afsagt af Østre Landsret den 28. august 1995 fastslog retten dog, at der er hjemmel i råstoflovens § 10 til at indsætte som vilkår for en tilladelse til indvinding i et *regionalt grundvandsområde*, at råstofindvindingsarealet ikke senere må indgå i almindelig jordbrugsmæssig drift, men at det skal tilplantes eller benyttes til vedvarende græsning. Der må desuden ikke anvendes gødning eller bekæmpelsesmidler på arealet.

Vilkår om forbud mod tilførsel af gødning og pesticider kan dog kun stilles i forbindelse med en tilladelse til råstofindvinding, når der er ganske særlige

hensyn til beskyttelse af grundvandsressourcer, der skal tilgodeses.

Overordnet bør det i forbindelse med enhver råstofindvinding overvejes, om et *geologisk profil* bør holdes åbent efter gravningens afslutning. Beslutningen herom vil ofte kunne tages i forbindelse med indvindingstilladelsen, f.eks. begrundet i at der er tale om repræsentative profiler for en større forekomst eller region, eller fordi et profil vil frembyde information af særlig interesse. Hvis dette er tilfældet, kan bevarelse af profilet fra starten indgå i efterbehandlingsplanen, ligesom dets beliggenhed normalt vil kunne skitseres.

Det vil dog ofte forekomme, at profiler af særlig geologisk interesse først dukker op under selve indvindingen, f.eks. i en grav, hvor profiler af interesse ikke var forudset eller viste sig at have en uventet placering. Tilladelser til råstofindvinding bør derfor indeholde vilkår om, at der i forbindelse med efterbehandlingen kan blive stillet krav om, at profiler skal bevares.

De praktiske problemer i forbindelse med profilbevaring og pleje er dårligt kendt. Nogle profiler har stået uforandrede i årtier, mens andre skrider til på få år. Der er behov for indsamling af erfaring og forskning på området, men i øvrigt må der træffes konkrete aftaler i hvert enkelt tilfælde, f.eks. om gennemførelse af mindre gravearbejder for at vedligeholde profiler.

De naturgivne landskabsformer er også dokumenter om de geologiske kræfter, som har skabt Danmark. Tilsvarende er råstofgravens landskab et udtryk for den samfundsmæssige aktivitet. De to lag i landskabet bør kunne adskilles synsmæssigt i terrænet.

Som oftest ønskes det, at den efterbehandlede råstofgrav indgår som en almindelig brik i det åbne land. Dette tilsiger normalt, at det samfundsskabte landskab må tilpasses det naturskabte, og at ligevægten må forskydes således, at det naturskabte landskab ikke overdøves af det samfundsskabte. Der er dog også mange tilfælde, hvor man udtrykkeligt vælger at skabe nye landskaber, eller rekreative anlæg m.v. i tidligere graveområder.

§ 10, stk. 1, nr. 2 og 3 svarer til den gældende lovs § 10, stk. 1.

Muligheden for i medfør af § 10, stk. 1, nr. 4, at fastsætte vilkår om, at råstofferne skal anvendes til bestemte formål, har bl.a. til formål at sikre, at råstofferne anvendes i overensstemmelse med deres kvalitet. Det er således væsentligt, at gode råstofforekomster ikke anvendes, hvor mindre lodige materialer kan anvendes f.eks. i opfyldninger.